

Hankeavustus Harrastamisen Suomen malliin

Hyvapltk 18.02.2025 § 23
89/02.05.01.01/2025

Valmistelija

kirjastopalvelujohtaja Anna-Elina Häkkilä

Muhoksen kunnan hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut hakee aluehallintovirastolta erityisavustusta Harrastamisen Suomen mallin toiminnan toteuttamiseen. Harrastamisen Suomen malli tukee kuntien uutta hyvinvointitehtävää.

Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastustarjonta valitaan lasten ja nuorten toiveiden mukaan. Toimintamalli suunnitellaan, rakennetaan ja kokeillaan yhdessä harrastuksia tuottavien tahojen kanssa.

Kuntien avustushaku on auki 4.3.2025 klo 16.15 asti.

Avustuksiin käytetään valtakunnallisesti noin 14 miljoonaa euroa.

Avustus kohdistuu pääasiallisesti harrastusten ohjaajien ja erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien palkkakuluihin sekä matka- ja materiaalikuluihin. Avustuksesta 20 % voidaan kohdistaa myös hankkeen koordinoitukuluihin. Avustuksella on tarkoitus palkata hankekoordinaattori ja kustantaa toiminnasta aiheutuvia kuluja sekä harrastustarjonnan markkinointia.

Malli on käytössä yli 90 % manner-Suomen kunnista. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää kunnille vuosittain avustusta mallin toteuttamiseen.

Kunnat järjestävät harrastukset perusopetuksen vuosiluokkien 1.–9. oppilaille. Harrastustarjonta valitaan lasten ja nuorten toiveiden mukaan. Hankekoordinaattori on järjestänyt kyselyt harrastustoiveista ja harrastamisen laajuudesta kaikille kouluille edellisen syksyn aikana. Harrastusryhmiä järjestetään kunnan oman henkilöstön kuten opettajien voimin. Harrastusten järjestäjinä toimivat myös urheiluseurat, yritykset, kulttuuritoimijat, nuorisojärjestöt ja muut harrastustoimintaa järjestävät yhteisöt, joilla on osaamista lasten ja nuorten kanssa toimimisesta.

Avustettavan harrastustoiminnan

- tulee tapahtua pääsääntöisesti koulun tiloissa tai koulua lähellä olevissa tiloissa. Harrastustoiminta voidaan järjestää myös muualla, mikäli harrastuksen sisältö sitä edellyttää (esimerkiksi uinti, laskettelu, keilailu, ratsastus, taidemuseokerho).

- tulee olla koulupäivän yhteydessä (välittömästi oppituntien jälkeen tai niitä ennen aamulla) koulujen työaikana, huomioiden lasten ja nuorten jaksaminen ja aikataulut.

- tulee olla säännöllistä ja viikoittaista (perustelluista syistä tästä voidaan poiketa esimerkiksi silloin, kun ohjaaja saadaan koululle pitkän etäisyyden päästä). Harrastus voi koostua useasta eri lajista tai alasta, jotka

vaihtelevat viikoittain tai kuukausittain. Poikkeuksena ovat uudet harrastuskokeilut yläkoululaisille, jotka kestävät 1-2 kertaa.

- tulee käynnistyä viimeistään syyskuussa 2025 ja tulee kestää koko lukuvuoden ajan.

- tulee olla suunnattu joillekin tai kaikille perusopetuksen vuosiluokille 1–9 oppilaille (myös yksityis- ja harjoittelukoulujen oppilaat). 1.–2.-luokkalaisten lasten, jotka ovat mukana aamu- ja iltapäivätoiminnassa, osallistuminen Suomen mallin harrastustoimintaan voi tapahtua myös niin, että harrastusten järjestäjät ohjaavat harrastustoimintaa aamu- ja iltapäivätoiminnan puitteissa.

-tulee olla joko ohjattua toimintaa tai nuorten omaehtoista harrastamista valvotussa ympäristössä

Avustuksen käyttöaika on 1.8.2025-31.7.2026. Avustus voi kattaa enintään 70 prosenttia avustettavan hankkeen kokonaiskustannuksista. Omarahoitusosuuteen ei voi esittää jotain toista valtionavustusta.

Valmistelussa on laskettu kustannuksia toimintaan 67 000 €, sillä periaatteella, että sillä palkataan koordinaattori ja ohjaajat, sekä kustannetaan matkakulut, materiaalit ja muut kulut. Tällä laskelmalla kunnan omavastuuosuudeksi tulisi 20 100 €, josta vuodelle 2025 jakaantuu 8375 euroa ja vuodelle 2026 11 725 euroa. Tämän alustavan laskelman mukaan saataisiin järjestettyä 23 kerhoa, eli noin 880 tuntia koko lukuvuodeksi 2025–2026. Koordinaatiokulujen osuus kokonaisuudesta on 20 prosenttia, ohjaukskulujen 72 prosenttia ja materiaali, viestintä ja muiden kulujen osuus n. 8 prosenttia. Ohjaukskulujen määrä riippuu siitä, paljonko ohjausta tuotetaan kunnan omana työnä.

Pilottikaudella 1.1.-5.6.2021 harrastustoimintaa järjestettiin perusopetuksen vuosiluokkien 1.–9. sekä lisäopetuksen oppilaille 117 kunnassa ympäri maata. Muhoksen kunta oli mukana pilottihankkeessa. Hanketta koordinoi silloin hyvinvointipalvelut.

Muhoksen kunta on ollut mukana toiminnassa lukuvuonna 2024–2025 n. 61 000 euron budjetilla. Tällä hetkellä on käynnissä 23 kerhoa. Toimintaa on koordinoitu hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut.

Muhoksen alakouluilla järjestetyssä kyselyssä on toivottu seuraavanlaisia harrastusmahdollisuuksia:

Pelit, pallopelit, ratsastus, parkour, voimistelu, steam, jääkiekko, liikunta ja eläinkerho.

Yläkoululaiset olivat toivoneet eniten laskettelua ja kuntosalia.

Lisäksi lukuvuonna 24–25 on järjestetty 1- vuosiluokan oppilaille ns. Harrastuskaruselli, joka sisälsi 5 eri harrastusta lukuvuoden aikana. Tällöin he pääsevät kokeilemaan useampaa eri harrastusvaihtoehtoa.

Tavoitteena on suunnata harrastukset juuri niille oppilaille, joilla ei ole yhtään harrastusta.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) tekemän perusopetuksen oppimistulosten pitkittäisarvioinnin (2018-2020) mukaan ohjattujen harrastusten määrä oli yhteydessä oppilaan osaamiseen sekä osaamisen kehittymiseen. Niillä oppilailla, joilla ei ollut yhtäkään ohjattua harrastusta, osaaminen oli selvästi alle keskitason eikä se ollut kehittynyt

yhtä hyvin kuin muilla. Useat ohjatut harrastukset olivat yhteydessä korkeaan osaamistasoon. Ohjattujen harrastusten määrä oli yhteydessä osaamiseen huoltajien koulutustaustasta riippumatta.

Kirjastopalvelujohtajan ehdotus: Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta myöntää luvan hakea Harrastamisen Suomen mallin mukaista toiminta-avustusta lukuvuodelle 2025-2026. Kokonaiskustannukset olisivat 67 000 €, josta kunnan omavastuuosuus olisi 20 100 €. Hankkeesta vastaa hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut.

Esittelijä	liikunta- ja hyvinvointipäällikkö Sari Laakkonen
Päätösesitys	Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyy kirjastopalvelujohtajan ehdotuksen. Saadun valtionavustuksen omavastuuosuus jakaantuu vuosille 2025 (5kk) ja 2026 (7kk).
Päätös	Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi liikunta- ja hyvinvointipäällikön esityksen.